

OBČASNÍK

OBCE RÁJEC

3/2018

Milí čtenáři, v rukou držíte podzimní číslo Občasníku naší vesničky. Když si ho přečtete, dozvíte se, jaké akce se konaly v letošních horkých letních měsících.

Děti se rozloučily se školním rokem

2017/2018

Na závěr školního roku 25. června nechyběl v předposlední hodině tělesné výchovy již tradiční orientační běh, který letos proběhl na loukách pod lesem. Žáci byli rozděleni do tří smíšených družstev a ta musela najít podle vytyčené trasy šest úkolů. Za špatné odpovědi jim byly k celkovému času přičteny trestné sekundy, což zamíchalo pořadím. Nejrychlejší družstvo nemuselo vyhrát, každé družstvo bylo ale nakonec oceněno. Během celého školního roku žáci v rámci školní družiny plnili úkoly celoroční hry s názvem Alenka v říši divů a její vyhodnocení proběhlo zároveň s orientačním během.

Rozloučení dětí mateřské a základní školy se školním rokem 2017/2018 proběhlo v úterý 26. června. Počasí letos nepřálo, proto akce probíhala na sále místního kulturního domu. Pedagogické pracovníce se nejprve rozloučily se čtyřmi předškoláky a třemi žáky pátého ročníku. Byli jim předány drobné dárky a popřáno mnoho úspěchů v dalších školních letech. Následovalo rozdělení dětí do šesti smíšených družstev, které se vydaly v prostoru sálu plnit úkoly ze zdravotní, přírodovědy, hádanky, skládání puzzle, hodu na cíl a jiné. Na jednotlivých stanovištích úkoly zadávaly pedagogické pracovníce s dobrovolníky. Samozřejmě nechybělo občerstvení, o které se postaraly pracovníce školní jídelny. I přes nepřízeň počasí byl sál naplněn dětmi a rodiči.

Tentýž den dopoledne děti školky a žáci školy jeli do Zábřehu na přehlídku práce hasičů, záchranářů, policie a vězeňské služby.

Český rozhlas Olomouc navštívil Rájec

Poslední červnovou sobotu odpoledne pořádal Český rozhlas Olomouc v areálu „U Antonička“ Obecní veselici, která byla součástí letní soutěže Křížem krajem s ČRo. Po třinácté hodině se vysílaly živé vstupy Českého rozhlasu Olomouc se starostou obce, ředitelkou místní základní a mateřské školy a zástupců rájeckých spolků. Následně od 15:00 hodin bylo v přírodním areálu „U Antonička“ pro návštěvníky připraveno hudební vystoupení skupin Pracka, Domino, HAPPY TO MEET a Atom-Rock. Pro děti byly přichystány soutěže, spolky se prezentovaly nástěnkami, byl zde stánek Charity Zábřeh, zdravotní pojišťovny a samozřejmě bylo ke koupi občerstvení a koláčky s rohlíčky, které upekly místní seniorky. I když bylo chladnější počasí, navštívilo tuto akci přibližně 200 místních i přespolních a akce se protáhla do večerních hodin. Vše probíhalo ve spolupráci s místními spolky a zastupitelů obce.

Tato rozhlasová stanice vysílá zpravodajství a publicistiku z regionu Olomouckého kraje 24 hodin denně 7 dní v týdnu. Obecní veselice jsou setkání pro celou rodinu se stálými posluchači, ale i oslovení nových. Denně bylo možno v rámci soutěže vyhrát 16 půllitrů piva za nejbližší správnou odpověď na tipovací otázku. První týden se jezdilo po Prostějovsku a soutěžilo se o pivo ZUBR Grand, druhý týden se rozhlas pohyboval na Olomoucku a výherci si mohli odnést pivo Holba Šerák. Od 18. června navštívili Přerovsko, kde se soutěžilo opět o pivo ZUBR Grand a poslední týden v červnu zavítali na Šumpersko a Jesenicko s pivem Holba Šerák. Soutěž se konala od 28. května do 29. června a byla každý týden v sobotu zakončena

Obecní veselící. Před námi se konala v Čelechovicích na Hané, ve Velkém Újezdu a ve Věžkách na Přerovsku.

Proběhlo utkání v malé kopané

V horkou letní prázdninovou sobotu 28. července už od rána pořádal SK Rájec, spolek na místním fotbalovém hřišti již druhý ročník malé kopané. Sešlo se zde několik družstev s originálními názvy. Jednotlivá utkání probíhala souběžně na dvou hřištích. Zvítězilo mužstvo Bezedných kelímků. V tabulce uvádíme pořadí všech družstev.

pořadí	název
1. místo	BEZEDNÍ KELÍMCI
2. místo	CELTIC FC
3. místo	FC BEJVÁVALO
4. místo	LEŠTINSKÝ KOPYTA
5. místo	BRC
6. místo	DOPIJEM A PUJDEM
7. místo	MALETÍN
8. místo	DICK HOUSE

Po dvou měsících se opět otevřely dveře školy a školky

3. září se opět po dvou měsících prázdnin otevřely dveře základní školy, kde byl slavnostně zahájen školní rok 2018/2019. Do lavic prvního ročníku usedli poprvé 4 žáci, ve třetím ročníku se vzdělávají 2 žáci, čtvrtý ročník navštěvují 3 žáci a pátý také 3 žáci. Škola je vedena jako jednotřídní s celkovým počtem dětí 12. Do školní družiny se přihlásilo 11 dětí. Do školy nastoupila nová paní učitelka, která vyučuje 4. a 5. ročník, 1. a 3. ročník vzdělává paní ředitelka.

Dětem byly nabídnuty tyto kroužky: hra na zobcovou flétnu, práce na PC, anglický jazyk pro 1. ročník a klub zábavné logiky a deskových her.

První pátek v letošním školním roce 7. září měli žáci školy cvičení v přírodě. První dvě vyučující hodiny strávili ve škole, kde se zdokonalili ve zdravotědě. Opakovali, jak se chovat při požáru a jiných ohrožujících situacích a shlédli i krátké instruktážní filmy. Dále následovalo opékání buřtů, klobás a pečiva v areálu „U Antoníčka“ se stavěním domečků z přírodnin v lese.

Mateřskou školu v letošním roce navštěvuje 17 dětí a o děti se zde starají dvě nové paní učitelky. Druhý týden 11. září proběhla první třídní schůzka s rodiči dětí MŠ, při které se přítomní rodiče seznámili s nabídkou aktivit.

V Rájci proběhla rekonstrukce bitvy

V sobotu odpoledne 15. září proběhla rekonstrukce Bitvy u Zvole, která se uskutečnila 1. října 1468. Akce se konala k 550. výročí této bitvy v rámci Dnů evropského dědictví. Sešlo se zde na 250 diváků z blízkého okolí. Nejprve shlédli šermířské umění skupiny historického šermu Páni z Bludova, dále Miroslav Kobza, redaktor Českého rozhlasu Olomouc, seznámil přítomné s historií této události. Na závěr na rájecké návsi u smírčího kříže za přítomnosti více jak 50 občanů proběhlo položení věnce na vzpomínku padlých vojáků v této bitvě. Zde se za padlé pomodlili s dvěma duchovními z Českobratrské církve evangelické a Římskokatolické církve.

Bitva u Zvole, byla největším válečným konfliktem, který kdy na území dnešního Zábřehu a okolí proběhl. V rámci česko-uherské války nebyla nejdůležitější bitvou, ale přispěla ke změnám v zemích Koruny České.

2. března 1458 byl v Praze zemskými stavy zvolen českým králem dosavadní zemský správce Jiří z Poděbrad, který nebyl královského rodu. Jiří z Kunštátu a Poděbrad se narodil 23. dubna roku 1420 na neznámém místě. Jiří z Poděbrad byl nejen schopný diplomat, ale také tvrdý politik, který se uměl zbavit nepřátel. V zájmu sjednocení země zařídil 28. října 1453 korunovaci nezletilého Ladislava Pohrobka českým králem.

Papežská kurie si chtěla zachovat svůj vliv na dění v českých zemích. Přes veškerou snahu o jednání a uznání podobojí papež Pavel II. prohlásil 23. prosince 1466 Jiřího z Poděbrad za kacíře sesazeného z trůnu a vyhlásil proti kališnickým Čechům křížovou výpravu. Vojska Jiřího nájezdům křížáků úspěšně čelila. V březnu 1468 uherský král Matyáš Korvín vpadl na Moravu a postupně dobýval Poděbradovy pozice. Jeho vojska oblehla posádku Vaňka Šatného, kterému hrozilo po dvou měsících vyhladovění, Jiří z Poděbrad se rozhodl poslat pomoc. Záchranná výprava čítala přes 180 vozů se zásobami a 500 mužů ve zbrani. Pod vedením Zdeňka Kostky z Postupic se přesouvala od Litomyšle do povodí Moravské Sázavy k Zábřehu, kde ji měla posílit posádka Poděbradových věrných majitelů panství Jiřího Tunkla ze Zábřehu a Jana Tunkla u Brníčka. Výprava se vydala na cestu. V Rájci vše proběhlo hladce, posádka tvrze se vůbec nepokusila zasáhnout. Před Zvolí konvoj stoupal úvozem na svah kopce Hlína, tam ale přední voj narazil na zátaras, který byl bráněn početnou posádkou a nedal se objet. Zdeněk Kostka se utábořil na poli mezi Rájcem a Zvolí, kde vybudoval vozovou hradbu. Lehká uherská jízda s 3 000 vojáky, která dorazila od Olomouce ke Zvolí, se několikrát marně pokusila tábor dobýt. Ke zvratu došlo až 1. října 1468, kdy byl deštivý podzim a pole rozbahněná. I proto velitelé vojska rozhodli vozové hradby a tábor přemístit na sušší místo. V té chvíli zaútočily uherské voje. Čeští ozbrojenci hledali záchranu jak ve vlnách rozvodněné Moravské Sázavy, tak v noční tmě. Češi se pokusili vrátit za hradby Zábřehu, ale napadla je posádka rájecké tvrze a masakr pokračoval. Podle odhadů padlo na české straně asi 600 lidí, další desítky až stovky se utopily. Za hradby města se vrátila jen malá část vojsk a také smrtelně zraněný Zdeněk Kostka z Postupic, který zde umřel. Válečný konflikt způsobil velké utrpení. Do přímé souvislosti s prohranou Bitvou u Zvole se dává zánik některých vesnic jako např. Ostrov mezi Dubickem a Třeštinou, stejně tak ji historikové spojují s pobožením některých hradů a tvrzí jako například hradu Brníčko, hradu Bludov a částečně Nového hradu u Hanušovic.

Unikátní památkou na Bitvu u Zvole je smírčí kříž, který kdysi stával na hrobě padlých českých vojáků poblíž Rájce. Při stavbě železnice v roce 1845 byl přemístěn nejprve k silnici a později na rájeckou náves, jeho původní umístění však není známé. Smírčí kříž

údajně stával na vrcholu kopce Hlína, kde nyní stojí novodobý kamenný kříž. Kousek od kříže je dochovaná část úvozu, kudy kdysi vedla stará cesta do Mohelnice. Při výkopových a polních pracích bývaly na polích mezi Rájcem a Zvolí občas nalézány kosti a militárie z druhé poloviny 15. století. Všechny ostatní stopy bitvy setřel čas.

Použité zdroje: ČORNEJ, Petr, BARTLOVÁ, Milena. Velké dějiny zemí Koruny české VI. 1437-1526. Praha: Paseka, 2007.

KALOUS, Antonín. Matyáš Korvín (1443-1490): uherský a český král. České Budějovice: Veduta, 2009

VÁLKA, Josef. Dějiny Moravy. Díl 1, Středověká Morava.

Webové prezentace a záznamy kronik obcí a měst Šumperského okresu

Informace z úřadu

Volby do zastupitelstva obce

Ve dnech 5. - 6. října 2018 proběhnou volby do zastupitelstev obcí ČR. V naší obci je místem konání voleb jídelna školní stravovny č. p. 117. Dveře volební místnosti se v pátek otevrou ve 14:00 hodin a uzavrou ve 22:00 hodin, v sobotu bude možno volit od 8:00 hodin do 14:00 hodin. Volit může každý občan, který v době konání voleb dosáhl alespoň 18 let. K volbám je nutné přijít s platným občanským průkazem nebo platným cestovním pasem. V komunálních volbách nejsou vydávány voličské průkazy. Volič může volit nejvýše tolik kandidátů, kolik členů zastupitelstva obce má být zvoleno. Může tak na hlasovacím lístku označit jednotlivé kandidáty. Může rovněž označit jednu volební stranu. Možná je i kombinace označení jednotlivých kandidátů a strany. Hlas tak dostávají zaškrtnutí kandidáti a rovněž kandidáti vybrané strany tak, aby jejich součet odpovídal celkovému počtu volených zastupitelů. V našem okrsku se volí 7 členů ZO. Volič může požádat zejména ze zdravotních důvodů ve dnech voleb okrskovou volební komisi o to, aby mohl hlasovat mimo volební místnost do přenosné volební schránky. Tuto skutečnost lze nahlásit i telefonicky na místním obecním úřadě do 5. října 12:00 hodin na telefonním čísle 583 416 920.

Sbírka pro Petříka

Nadále pokračuje sběr PET vršků pro Petříka. Bližší informace jsou vyvěšeny ve vývěsce u základní školy a ve výloze místního smíšeného zboží.

Kam za kulturou

Muzeum Zábřeh

Cesty k domům aneb vývoj lidských obydlí do přelomu letopočtu

Projděte se s námi vývojem lidských obydlí od úplných počátků do přelomu letopočtu u nás a ve střední Evropě a poznejte život lidí dávno před příchodem moderních technologií. Děti i dospělí si budou moci vyzkoušet různé pravěké techniky, jako např. mletí obilí, tkaní na tkalcovském stavu nebo výrobu a použití kamenných nástrojů. Výstava potrvá do 25. 11. 2018.

Vstupné: plné 30 Kč, snížené 15 Kč, děti do 2 let zdarma

Muzeum Šumperk

Století 1918 – 2018 v Olomouckém kraji

Výstava sestává z osmnácti velkoformátových panelů, z nichž první dva přinášejí informace o historickém vývoji Olomouckého kraje a krajské metropole. Další pět panelů je věnováno jednotlivým regionům kraje (Olomoucko, Přerovsko, Prostějovsko, Šumpersko a Jesenicko). Následujících osm panelů pojednává o proměnách společnosti v období sta let, přičemž je věnován prostor jednotlivým aspektům jejího vývoje: politickému a duchovnímu životu, vědě a výzkumu, kultuře a umění, školství a vzdělanosti, hospodářství a podnikání, sportu a tělesné kultuře. Každý panel obsahuje úvod do problematiky a následují medailony tří až čtyř osobností, které jsou klíčové pro danou oblast života společnosti na území dnešního Olomouckého kraje, vše je doplněno bohatým ikonografickým materiálem. Poslední tři panely pojednávají o současnosti Olomouckého kraje – o jeho kultuře a společenském životě, sportu a tradiční lidové kultuře, přičemž přinášejí informace o nejvýznamnějších a hranice regionu přesahujících aktivitách kraje. Možno navštívit do 7. 10. 2018.

Vstupné: 10 Kč, děti do 6 let zdarma

Šumpersko v období první republiky (1918–1938)

Výstava připravená u příležitosti 100. výročí vzniku samostatného československého státu provede návštěvníky obdobím dvacetiletého trvání první republiky s přihlédnutím k regionálnímu vývoji. Začátek výstavy připomíná poslední rok první světové války a místní události následující bezprostředně po 28. říjnu 1918. Dále návštěvníci uvidí četné dobové dvou i trojrozměrné exponáty dokládající hospodářský, politický, společenský i každodenní život regionu a jeho obyvatel. Množství fotografií zachycujících tehdejší události i podobu měst a obcí je zpřístupněno formou promítání digitálních kopií. Závěr výstavy tedy patří okolnostem Mnichovské dohody a odstupu pohraničí českých zemí Německu v roce 1938. Výstava tak zároveň připomíná i 80. výročí těchto v naší historii dosti pohnutých událostí. U příležitosti výstavy bude vydán katalog shrnující texty k jednotlivým dílčím tématům a doprovázený snímky nejatraktivnějších či dané dílčí téma nejlépe vystihujících sbírkových předmětů. Výstava vznikla za

finanční podpory Ministerstva kultury České republiky a Olomouckého kraje. Expozici je možno shlédnout do 27. 1. 2019.

Vstupné: plné 40 Kč, snížené 20 Kč, děti do 3 let zdarma

Divoká Evropa a tajemné Borneo

Na velkoformátových fotoobrazech dvou autorů představuje výstava divokou přírodu Evropy a Bornea. Zástupce evropské fauny v jejich přirozeném prostředí zachytil Štěpán Mikulka, který s fotoaparátem procestoval deset evropských zemí. Fotografie Lukáše Kovára vznikly v roce 2013 během jeho cesty na Borneo, kde navštívil několik národních parků a rezervací. Vedle evropských živočišných druhů (výhradně divokých zvířat), žijících většinou i v ČR, budou tak mít návštěvníci možnost seznámit se také se živočichy Bornea i s širší problematikou tohoto třetího největšího ostrova světa, na němž ubylo 85 % nejstaršího deštného pralesa na světě kvůli pěstování palmy olejné. Výstava probíhá do 28. 10. 2018.

Vstupné: plné 30 Kč, snížené 15 Kč, děti do 6 let zdarma

Zámek Úsov

Bílá paní a strašidla

V sobotu 29. 9. 2018 od 18:00 do 22:00 hodin budou na nádvoří zámku Úsov probíhat tyto aktivity: hádanky pánů z Vlašimi, putování středověkem, zámecké kuželky a strašidelný labyrint.

Vstupné: jednotné 50 Kč, děti do 3 let zdarma.

Svoz komunálního odpadu ve IV. čtvrtletí 2018

Ve svozovém plánu komunálního odpadu je zahrnut i svoz tetrapaků a plastů.

9. října

6. listopadu

4. prosince

Připravované akce

27. října - Dlabání dýní

3. listopadu - Cestopisná přednáška s Jiřím Márou

1. prosince - Mikulášská nadílka

Prosinec - Zpívání koled u stromu

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Blahopřejeme

občanům, kteří se v těchto měsících dožívají 60, 65, 70, 75, 80 a více roků. Přejeme Vám do dalších let hodně zdraví, spokojenosti a rodinné pohody.

říjen

Nevtipová Alena
Domesová Anežka
Johnova Božena

listopad

Žák Zdeněk
Jarmarová Eliška

prosinec

Puchr Ferdinand

Uzávěrka příspěvků do příštího čísla OBČASNÍKU je stanovena na 1. 12. 2018